

“Pre subjekty tvoriace predpisy seminár o obsahu,  
výsledkoch a záveroch projektu LEAP4SME”

(Dátum 15.05.2023, Bratislava)

# Bariéry a potreby malých a stredných podnikov pri EE

Ladislav Piršel



This project has received funding from the EU  
H2020 research and innovation programme  
under grant agreement No 893924



# LEAP4SME

## *Legislatíva energetických auditov na podporu energetickej efektívnosti*

### Metodika zisťovania bariér

- Energy Saving Trust (UK) pripravil maticu, do ktorej každý projektový partner LEAP4SME vyplnil výsledky rešerše literatúry a predpisov => identifikovalo sa cca 30 relevantných dokumentov naprieč celou EU.
- Členovia projektových tímov LEAP4SME jednotlivých partnerov viedli rozhovory s členmi vyššieho vedenia ich inštitúcií a požiadali ich vyjadriť sa k nasledovným otázkam:
  - Aké sú podľa Vás najvýznamnejšie bariéry pre SME pri zavádzaní energetických auditov a opatrení na zvýšenie energetickej efektívnosti?
  - Aké sú podľa Vás najvýznamnejšie podporné mechanizmy pre SME pri zavádzaní energetických auditov a opatrení na zvýšenie energetickej efektívnosti?
  - Čo je Váš hlavný odkaz pre dotknuté subjekty/účastníkov trhu, ktoré/í pracujú so SME v oblasti energetickej efektívnosti?
  - Ako podľa Vás môže prispieť projekt LEAP4SME k pokroku v tomto sektore?

# LEAP4SME

## *Legislatíva energetických auditov na podporu energetickej efektívnosti*

### Metodika zisťovania bariér - pokračovanie

- Projektoví partneri LEAP4SME zorganizovali pracovné stretnutia, aby podrobne analyzovali a vymenili si skúsenosti o prínosoch energetických auditov pre SME a o bariérach pri ich zavádzaní.
- Projektoví partneri LEAP4SME sa vo svojich prezentáciách vyjadrili k nasledovným otázkam:
  - Aké bariéry majú brániť SME pri zvyšovaní svojej energetickej efektívnosti, ktoré sa dajú prekonať energetickými auditmi?
  - Aké sú príklady najlepšej praxe na prekonanie týchto bariér?
  - Aký by mohol byť vývoj energetických auditov v budúcnosti: aké nové prístupy v energetických auditoch odporúčajú?
  - Aké sú obmedzenia/limity energetických auditov?

# LEAP4SME

## *Legislatíva energetických auditov na podporu energetickej efektívnosti*

### Výsledky mapovania bariér pre SME

- Identifikovalo sa celkom 17 hlavných bariér rozdelených do nasledovných oblastí:
  - ekonomické
  - byrokratické
  - organizačné
  - ostatné

# LEAP4SME

## *Legislatíva energetických auditov na podporu energetickej efektívnosti*

### Ekonomické bariéry pre SME

- Nedostatok vstupných investícií:
  - počiatkové/vstupné náklady na energetický audit alebo štúdiu uskutočniteľnosti bránia mnohým SME, aby do nich investovali, keď si nie sú isté aký budú mať pre nich prínos resp. aké budú dlhodobé úspory, prípadne náklady na energie sú relatívne malé v porovnaní s ostatnými nákladmi.
- Odporúčania/opatrenia mimo ich finančných možností:
  - SME môžu mať sťažený prístup k financovaniu odporúčaných opatrení – vstupné náklady na realizáciu opatrení môžu byť pre nich mimo ich možností.
- Prístup k financovaniu:
  - od SME sa môžu kvôli získaniu úveru vyžadovať finančné záruky, prípadne aby mali kvôli mikropôžičke alebo grantu dobré úverové hodnotenie/úverový rating, čo nie je špeciálne pri nových spoločnostiach reálne.

# LEAP4SME

## *Legislatíva energetických auditov na podporu energetickej efektívnosti*

### Byrokratické bariéry pre SME

- Jeden/unifikovaný prístup nie je vhodný pre všetkých:
  - SME sú veľmi diverzifikovaná skupina s rôznymi procesmi, vzorcami spotreby, prioritami, a preto sa podporné programy musia rozčleniť a upraviť nielen podľa veľkosti, ale aj podľa energetických potrieb.
- Administratíva:
  - pre SME môže byť bariérou komplikovaný a zdĺhavý proces predloženia žiadosti, omeškania/posuny vo financovaní, nedostatočné vedenie a zaškolenie v rámci podporného programu.
- Krátke volebné obdobia:
  - pevné krátke volebné cykly spôsobujú neistotu u investorov a SME, či sa po zmene vlády nezmenia podmienky podpory, čo znižuje dôveru investovať do opatrení s dlhšou návratnosťou.
- Technický jazyk:
  - technický žargón, skratky alebo komplikované vyjadrovanie ako v podkladoch podporných programov tak aj vo výstupoch z energetických auditov predstavujú bariéru pre SME

# LEAP4SME

## *Legislatíva energetických auditov na podporu energetickej efektívnosti*

### Organizačné bariéry pre SME

- Nedostatok zdrojov:
  - uvádza sa bežne ako hlavná bariéra pre SME pri zvyšovaní energetickej efektívnosti; ide o čas a peniaze. SME nemajú finančné ani personálne zdroje, aby investovali do energetickej efektívnosti, všetko sa zameriava na obchodné priority a konkurencieschopnosť.
- Nedostatočné povedomie, informácie a porozumenie:
  - SME častokrát nepoznajú výhody energetickej efektívnosti a podporu, ktorú môžu získať.
- Slabé porozumenie hodnoty a účelu energetických auditov:
  - nedostatočné pochopenie výhod vykonávania energetických auditov a obmedzené poznanie nákladov na energie v predmete podnikania.
- Neochota vykonať energetický audit, aby sa vyhli záväzku realizovať odporúčania:
  - pre niektoré spoločnosti predstavujú náklady na energie len malý podiel na celkových nákladoch, a preto ich motivácia investovať je limitovaná a doba návratnosti sa nejaví ako nákladovo efektívna.

# LEAP4SME

## *Legislatíva energetických auditov na podporu energetickej efektívnosti*

### Organizačné bariéry pre SME - pokračovanie

- Nedostatok odbornosti/infraštruktúry:
  - veľké podniky majú svojich expertov na udržateľnosť a energetiku, ktorí sa zodpovedajú vedeniu, v SME môže existovať člen tímu, ktorý prevezme zodpovednosť za energetiku, ale nebude sa jej výlučne venovať.
- Rozhodovanie:
  - osoby zodpovedné za vykonávanie energetických auditov môžu potrebovať súhlas vyššieho vedenia, čo môže byť náročné, ak vyššie vedenie nie je zainteresované na energetickej efektívnosti alebo investície do nej majú v rámci organizácie nízku prioritu.
- Slabá dôvera v energetické audity:
  - pre viac technické a industriálne SME si ich výrobné procesy vyžadujú špecifické znalosti a schopnosti, ktoré bude mať energetický auditor-generalista len ťažko.



# LEAP4SME

## *Legislatíva energetických auditov na podporu energetickej efektívnosti*

### Ostatné bariéry pre SME

- Vlastnícke vzťahy k priestorom:
  - vlastnícke vzťahy k využívaným priestorom sú kľúčovou neenergetickou bariérou, pretože mnohé SME si prenajímajú priestory, čo obmedzuje možnosti na zlepšenie podmienok, ktoré môžu urobiť vlastnými silami.
- Nejde o ekonomický audit:
  - môže dochádzať k zámene s ekonomickým auditom, ktorý je spájaný s kontrolou hospodárenia a účtovníctva; SME môžu zdráhať zavolať audítorov kvôli strachu z postihu/penalizácie.
- Stigmatizácia kvôli využívaniu podpory:
  - môže dochádzať k sociálnej stigmatizácii kvôli využívaniu alebo žiadaniu podpory pre podnikanie, že nechcú byť považované za upadajúce podniky alebo vo finančných ťažkostiach.
- COVID-19
  - finančné dopady COVID-19 na SME sa spozorovali všade vo svete

# LEAP4SME

## Legislatíva energetických auditov na podporu energetickej efektívnosti

### Dopady bariér na SME rôznej veľkosti

| Bariéra  | Veľkosť SME  |  |   |
|--|--|--|---|
|  | Mikro  | Malé   | Stredné   |
| Prístup k financovaniu                               | Významná – poskytnutie záruk pre získanie úveru, napr. mikropôžičky              | Mierne významná  | Nevýznamná – pravdepodobné finančné rezervy. Interné odd. zaoberajúce sa financovaním |
| Údaje o spotrebe energie                             | Mierne významná – spravidla jednoduché dáta o spotrebe energie / lokálny prístup | Mierne významná – nemusia byť k dispozícii údaje z merania | Významná – komplexnejšia spotreba   |
| Nedostatok zdrojov (finančných, časových, odbornosť) | Významná   | Významná   | Mierne významná   |
| Príležitosti na zlepšenie energetickej efektívnosti  | Významná   | Významná   | Mierne významná   |

# LEAP4SME

## Legislatíva energetických auditov na podporu energetickej efektívnosti

### Dopady bariér na SME rôznych sektorov

| Profil spotreby energie          | Stredná intenzita spotreby     | Stredná/vysoká intenzita spotreby | Nízka/stredná intenzita spotreby               |
|----------------------------------|--------------------------------|-----------------------------------|--|
| Bariéra                          | Sekcia NACE                    |                                   |  |
|                                  | Sekcia G – veľko- a maloobchod | Sekcia C - výroba                 | Sekcia M – odborné, vedecké a technické služby |
| Sektorová špecializácia audítora | Nevýznamná                     | Významná                          | Mierne významná                                |
| Prispôsobenie formy podpory      | Mierne významná                | Významná                          | Významná                                       |
| Vlastníctvo priestorov           | Významná                       | Mierne významná                   | Významná                                       |
| Angažovanosť vyššieho manažmentu | Mierne významná                | Mierne významná                   | Mierne významná                                |

# Ďakujeme za pozornosť!

Ladislav Piršel  
ladislav.pirsel@alocons.com

Stanislav Laktiš  
stanislav.laktis@siea.gov.sk